

PREGÓ DE L'ANY PASSAT, DE JOAN FERRERÓS

CREIXELL, 1996

Molt bon dia a tothom.

Un servidor de vostès és de Garrigàs, o sigui d'aquí al costat. En el moment que vaig ser convidat a fer aquest pregó de la festa Major de Creixell, em vaig demanar què podria dir en relació al poble que, segons sentia a dir de petit, era a l'altra banda del camí-ral, més enllà de l'Olivera del Bou. I vaig anar apuntant una sèrie de relacions amb Creixell, immediates i de caire estrictament personals.

La casualitat ha fet que ara visqui en una casa del carrer de Figueres anomenat precisament Dalmau de Creixell. Un carrer curt del Turó Alt dedicat al noble cavaller Dalmau, el més universal dels creixellencs, que, com vostès ja saben, va viure fa vuit segles i va combatre els francesos per poder alliberar un infant que esdevindria el rei català més llegendari: Jaume I. El mateix Dalmau de Creixell que, segons algunes notícies, hauria participat també a la batalla de les Navas de Tolosa, allà baix a Andalusia, combatent contra el moro.

Segurament, però, la referència més remota que tinc de Creixell és de quan, essent petit, havia vingut moltes vegades al vostre poble assegut darrera el seient de la moto del meu pare. Era per vacances o algun dissabte quan l'acompanyava a fer la seva feina, avui dia desapareguda, que era sanar porcs. A vegades el destí de la sortida era Creixell mateix perquè les godallades havien nascut aquí; d'altres només travessàvem el poble per arribar a Ordis, o a Pols, o a algun mas que ara no recordo. En aquells anys aquest passallís tan còmode que hi ha ara, encara no era fet i recordo especialment els equilibris que havíem de fer

amb la moto a l'hora de passar la ribera per uns taulons que hi teníeu, o per l'aigua quan no n'hi baixava gaire. Se'm fa viva també la visió de la bassa del Valent, que llavors em semblava immensa, i la seva aigua verdsosa, una mica tètrica. Una passera i una bassa que eren i són degudes a l'Alguema o a l'Àlguema, el rierol del qual encara trigaria anys a saber que havia estat cantat pel gran poeta Carles Fages de Climent a l'*Auca del Sabater d'Ordis*; el llegendari Sabater, quan corria per l'Empordà, naturalment havia de travessar rius i rieres, i diu Fages que, quan l'ocasió el portava a haver-se de mullar els turmells de l'Alguema, el Sabater trobava que

De tots els guals on ha esbandit la cama l'aigua més fresca és la del riu modest aplec dels moros, que, en paratge agrest, van deixar el nom enyoradís d'“Algama”.